

INSTITUTIONEN FÖR FILOSOFI, LINGVISTIK OCH VETENSKAPSTEORI

Dnr: V 2017/667

Avsändare

Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori
Martin Kaså, martin.kasa@gu.se
Viceprefekt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå
Utbildningsansvarig

Mottagare

Humanistiska fakultetsstyrelsen

Åtgärdsplan för huvudområdet lingvistik, mastersprogrammen Språkteknologi och Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning

Inledning

I enlighet med den ”Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå med extern bedömning 2017–2023” (Dnr V 2017/667, rev. 2019-04-09) som fastställts av Humanistiska fakulteten inkommer Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori härmed med en åtgärdsplan rörande de tre utbildningar vid institutionen: huvudområdet *lingvistik*, masterprogrammet *Kommunikatörsprogrammet med inriktning mot myndigheter och offentlig förvaltning* (nedan refererat till som ”Kommunikatörsprogrammet”), samt det internationella masterprogrammet *Språkteknologi* (vanligen refererat till som ”MLT”, efter den engelska förkortningen). Utgångspunkt för de föreslagna åtgärderna är det utlåtande som den externa bedömargruppen tagit fram (daterat 2020-05-27).

Efter återföringsmötet den 23 juni har bedömargruppens rapport diskuterats vidare av institutionsledning, av lärarkollegiet i lingvistik, samt av programråden för Kommunikatörsprogrammet respektive MLT. Utbildningsansvarig viceprefekt Martin Kaså har sammanställt denna åtgärdsplan baserad på material från programkoordinator för MLT (Staffan Larsson), ämnesstudierektor för lingvistik (Ellen Breitholtz), samt avgående och tillträdande programkoordinator för Kommunikatörsprogrammet (Christopher Kullenberg respektive Niclas Hagen). Inför behandling i fakultetsstyrelsen har planen reviderats i enlighet med synpunkter som framfördes av HUB på mötet 2021-01-21.

Några generella kommentarer

Läsning av bedömargruppens utlåtande är både upplyftande och nedslående, och vi passar på att här – ännu en gång – tacka för ett gediget dokument. I sina huvuddrag är bedömargruppens iakttagelser i samklang med den bild som såväl institutionsledning som kollegier inom de tre utbildningarna har. På s. 5–17 i rapporten går bedömargruppen igenom de 8 utvärderingskriterierna, och en *extremt* kondenserad sammanfattning, uppdelad per utbildning kunde se ut så här:

- Det internationella *MLT-programmet* håller överlag mycket hög kvalitet; en del (nog så viktiga) detaljer bör dock utvecklas och finslipas.
- Utbildningen i *lingvistik* håller god kvalitet, men det finns ett väsentligt utvecklingsbehov.
- Vad gäller *Kommunikatörsprogrammet* så finns det akuta utvecklingsbehov, med avseende på såväl innehåll och upplägg som forskningsanknytning.

Dessa olika situationer för de tre utbildningarna har som konsekvens att de olika delarna av åtgärdsplanen får tämligen olika karaktär.

Detta inledande avsnitt presenterar kortfattat några, mot bakgrund av bedömarutlåtandet, prioriterade åtgärder av övergripande karaktär; de berör i själva verket inte bara dessa tre granskade utbildningar, utan hela institutionens utbildningsverksamhet. Efter det följer ett kort avsnitt för varje utbildning, och slutligen sammanfattas de föreslagna åtgärderna i tabellform sist i dokumentet. Siffror inom [hakparentes] nedan följer numreringen i nämnda tabell.

- Såväl i bedömarutlåtandet som i utbildningarnas egna analyser är praktiskt studentinflytande, och tillvaratagande av studenterna som resurs i utvecklingsarbete, ett återkommande tema. Detta är onekligen ett område där institutionen ännu inte når upp till den standard vi vill och bör hålla. I verksamhetsplanen för 2021 har vi formulerat: ”Implementera ett nytt system för studenternas kursvärderingar, samt rutiner för ett systematiskt arbete med kursutvärdering, inklusive återkoppling till studenterna.” Avsikten är att detta skall ske i samråd med övriga institutioner på fakulteten, och att vi skall kunna använda ett efterlängtat (och förväntat) system som är fullt integrerat i GU:s nya lärplattform. [1]
- På relevanta ställen i utlåtandet om de enskilda utbildningarna, men också med stor tydlighet i det avsnittet ”Svagheter” (s. 19ff) berörs ”personalsituationen”, som identifieras som en utmaning för institutionen. Institutionsledningen instämmer i att vi har en bitvis svårhanterlig situation med stort beroende av vikarier och externa lärare (utan långsiktiga avtal med deras heminstitutioner), som innebär både en planeringsutmaning, och ett (potentiellt) ”kontinuitetsproblem” vad gäller utveckling och kvalitetssäkring. Vi ämnar därför göra en generell översyn av behov av, och möjligheter till, nyrekrytering av lärare, både på kort och längre sikt. [2]

- I detta sammanhang är det också på sin plats att adressera de synpunkter bedömargruppen framför om brister vad gäller strategiska prioriteringar etc. för utbildningsutbudet. Vi instämmer i att denna fråga åtminstone är värd att göra en ordentlig genomlysning av (därmed inte sagt att det är givet hur förhållandet skall vara mellan ”strategisk planering” och ”organisk utveckling”). Under verksamhetsåret involverar vi ledning och personal i en diskussion om just utbudsstrategi och utbildningsledning. [3]
- Underlaget vi tog fram inför bedömargruppen arbete ger vid handen att det kan finnas brister att åtgärda vad gäller lärares formella pedagogiska kompetens. En ny inventering skall genomföras, och vi skall tillse att planer för behövlig kompetensutveckling görs upp på individnivå i samband med utvecklingssamtal. [4]

Lingvistik

Lingvistikämnet har under en längre tid upplevt ett utvecklingsbehov av kursutbudet, men har velat invänta rekryteringen av en ny professor. Sedan bedömargruppens granskning och utlåtande har denna professor äntligen tillträtt sin anställning. Därmed går ämnet in i en ny intensiv utvecklingsfas, och har nu påbörjat ett övergripande arbete med att uppdatera och omarbete utbildningen i sin helhet. Många av utlåtandets förslag går väl ihop med idéer som har diskuterats inom kollegiet.

- Vi ser redan nu att det finns ett lärarrekruteringsbehov för lingvistikämnet, och berörd avdelningschef har inlett processen. En eller flera anställningar förväntas utlysas under vårterminen 2021. [5]
- Ämnet har satt samman en arbetsgrupp, och avsatt resurser till utvecklingsarbete, där kursplaner, litteraturlistor, bedömningskriterier och examensbeskrivningar skall ses över och revideras. Utfallet av revideringsprocessen skall inte föregripas i denna åtgärdsplan, men synpunkterna från bedömargruppen utlåtande kommer att vara en av grunderna vid arbetet. Ett specifikt påpekande från utlåtandet som kommer att adresseras i detta sammanhang är en brist på aktuella internationella artiklar i litteraturlistorna. Vi skall tillse att en lista med förslag på sådant material finns till varje kurs. [6,7,8]
- I samband med ovanstående arbete skall ämneskollegiet i sin helhet också arbeta med en ännu tydligare koppling mellan utbildningsutbudet och ämnets etablerade forskningsprofil vid institutionen. [9]
- Bedömargruppen framför i sitt utlåtande att inslag av forskningsetik dyker upp alltför sent (och alltför perifert) i utbildningen. Detta är ett både rimligt och viktigt påpekande, och planen är att komma tillrätta med situationen genom att, inom ramen för *Lingvistik: fortsättningskurs*, inrätta en ny empiriskt orienterad metodkurs. Tanken är att den examineras i form av en kortare rapport av ett mindre projekt, snarare än

uppsatsformatet på delkursen den ersätter. Då studenterna inte behöver lägga lika mycket tid på att välja ämne och skriva en relativt lång text, kan istället mer tid läggas på forskningsetik och därtill relaterade metodfrågor. [10]

Språkteknologi

MLT-programmet håller generellt mycket hög kvalitet – den uppfattningen delar vi med bedömargruppen – och här är det inte så genomgripande förändringar som står för dörren. Snarare handlar det om mindre justeringar för att ytterligare finslipa utbildningen. För den här åtgärdsplanen har vi valt att, för de flesta av ”utvärderingskriterierna”, lyfta fram någon åtgärd som föranleds av bedömargruppens utlåtande.

- *Måluppfyllelse.* Invändningar framförs mot hur kursplanen för magisteruppsatsen är utformad. Vår långsiktiga plan är att avskaffa 1-årsvarianten av programmet, men vi instämmer i att något måste göras under tiden, så vi reviderar kursplanen inför vårterminen 2022. [11]
- *Studenters lärande i centrum.* Vår utveckling av den inledande programmeringskursen förefaller vara framgångsrik, och nu går vi vidare med utveckling av studenternas matematikfärdigheter. Vi kommer att föra diskussioner kring detta med kollegor inom programmet *Data Science* på Chalmers, och Språkteknologiprogrammet vid Uppsala universitet. [12]
- *Vetenskaplig grund.* För att arbeta med bättre och tydligare integrering av etiska perspektiv på språkteknologi och AI i programmet, tillsätter programrådet en arbetsgrupp vars uppdrag är att se över kurserna, och se var lärandemål kopplade till etik bäst inlemmas i utbildningen. [13]
- *Lärare.* Programmets lärare kommer självklart att inkluderas i den generella inventeringen på institutionen (se ovan, samt [4]). I detta sammanhang noterar vi också att bedömargruppen under kriteriet *Uppföljning och utveckling* skriver om vikten av att höja andelen tillsvidareanställda lärare (det nämns som ”de viktigaste, mest prioriterade satsningarna för de kommande åren”). Programmet skall, tillsammans med institutionsledningen, genomföra en lärarresursinventering. Denna skall dels identifiera eventuella akuta rekryteringsbehov, och dels ta sikte på framtiden efter 2025, då den stora VR-finansierade satsningen Centre for Linguistic Theory and Studies in Probability (CLASP) avslutas. I samband med detta skall vi också ha en strategisk plan för medverkan av lärare från de andra institutioner som är inblandade i MLT-programmet. [14]
- *Studentinflytande.* Även MLT-programmet lider i viss utsträckning av brister vad gäller hanteringen av studenternas kursvärderingar, och detta kommer att adresseras på institutionsgemensam nivå (se ovan, samt [1]). Utöver detta så ämnar vi undersöka behovet av ett formaliserat system med studentrepresentanter på kursnivå, som

komplement till de representanter (utsedda av studentkåren) som redan finns i programrådet. [15]

Kommunikatörsprogrammet

Det är ingen tvekan om att den konstruktiva kritik som framförs angående Kommunikatörsprogrammet bör tas på största allvar. Det är kanske inte så att vi på detaljnivå instämmer i varje synpunkt eller förslag som bedömargruppen presenterar, men såväl lärarkollegium och programråd som institutionsledning delar bilden att situationen kräver radikala grepp, för att komma tillrätta med en i grunden otillfredsställande situation.

Mot bakgrund av detta blir följande punkter därför av en helt annan typ än för MLT-programmet. Vi adresserar inte detaljer i utlåtandet, utan nedanstående har kanske snarare karaktären av att vara en plan för hur en konkretiserad åtgärdsplan skall produceras.

- Vi har föreslagit för dekan att (tillfälligt) ställa in antagningen till programmet inför höstterminen 2021. Detta ger oss en ”andningspaus”, och en möjlighet att satsa personalresurser på den nödvändiga genomlysningen och utvecklingen. [16]
- Vi har avsatt extra utvecklingsresurser (motsvarande sammanlagt ca 350 arbetstimmar) för en arbetsgrupp ledd av programkoordinator, som omgående under vårterminen 2021 inleder utvecklingsarbetet. Gruppen har inga på förhand givna begränsningar vad gäller vilka framtidsscenarioer för programmet de kan undersöka. Det är i nuläget en öppen fråga huruvida programmet kommer att anta nya studenter till höstterminen 2022. En tät kontakt med institutionsledningen under arbetets gång förutsätts. [17]
- Gruppen börjar arbeta ”institutionsinternt”, men skall sedan också involvera nuvarande och potentiella samarbetspartners på GU. I gruppens uppdrag ingår också att undersöka möjligheter till samarbeten med andra lärosäten. [18]
- Så snart bilden klarnar, och det finns en strategi för hur institutionen skall gå vidare med programmet, skall ett nytt, för ändamålet lämpligt, programråd rekryteras. [19]

Givetvis sätter institutionen också av resurser för att ta väl hand om de studenter som i dagsläget följer programmet.

Sammanfattning av åtgärder

Åtgärd	Tidsplan	Ansvarig
Övergripande åtgärder		
1. Förbättrat systematiskt arbete med studenternas kursvärderingar	Utveckling V21, försöksverksamhet H21. Fullt utvecklat inför V22	Viceprefekt/utbildningsansvarig, med stöd av institutionens utbildningsgrupp, och i dialog med fakultetens utbildningsansvariga och det universitetsgemensamma nätverket
2. Generell översyn av möjligheter/behov vad gäller nyrekrytering av lärare	Genomförs under 2021	Institutionsledning
3. Institutionsdiskussion av strategier för utbildningsutbud och utbildningsledning	Förberedelser V21; genomförande H21	Prefekt och viceprefekt för utbildning, i dialog med ledning, ämnesråd och fakultet
4. Säkerställa att planer finns på individnivå för pedagogisk kompetensutveckling för lärare	Genomförs under 2021	Prefekt, avdelningschefer, viceprefekt/utbildningsansvarig
Lingvistik		
5. Rekrytering av minst en lektor i lingvistik	Utllysning V21	Avdelningschef samt prefekt
6. Översyn och revidering av samtliga kursplaner i det progressiva utbildningsutbudet	Huvudsakligen under V21; återstående inför kursplaneberedning H21	Särskild arbetsgrupp, med beredning i utbildningsrådet för lingvistik
7. Översyn och revidering av kriterier för examination av uppsatser på kandidat-, magister- och mastersnivå.	Implementeras senast V22	Utbildningsrådet för lingvistik med stöd av institutionens utbildningsgrupp
8. Översyn och revidering av examensbeskrivningar för kandidat-, magister- och masterexamen.	Huvudsakligen under V21; återstående inför kursplaneberedning H21	Särskild arbetsgrupp, med beredning i utbildningsrådet för lingvistik

9. Strategi för ämnet som tydliggör kopplingen mellan forskningsprofil och utbildning	Diskuteras och formuleras under 2021	Ämnesrådet i lingvistik
10. Metodkurs som bl.a. fokuserar på forskningsetik	Kursplan under V21. Implementeras H21.	Utbildningsrådet för lingvistik
MLT		
11. Revidering av magisteruppsatskurs	Revideras H21; implementering V22.	Programråd
12. Översyn av möjligheter till mer "matematikstöd"	Under 2021	Programråd
13. Bättre integrering av etiska perspektiv i programmets kurser	Förslag presenteras för kollegiet V21; därefter revidering av kursplaner	Särskilt tillsatt arbetsgrupp
14. Genomföra "lärarresursinventering", för både närtid och för perioden efter 2025.	Under 2021	Programråd i samråd med institutionsledning och med stöd av utbildningssamordnare
15. Undersöka behov av formaliserad studentrepresentation på kursnivå	Förslag till kollegiet under 2021	Programråd
Kommunikatörsprogrammet		
16. Inställande av nyantagning till programmet inför H21	V21	Prefekt och utbildningsansvarig viceprefekt bereder ärende för dekanbeslut
17. Arbetsgrupp för genomlysning och utveckling	Inleder V21; fortsätter vid behov under H21	Programkoordinator, i samarbete med arbetsgrupp och utbildningsansvarig viceprefekt
18. Dialog med nuvarande och potentiella samarbetspartners	Inleder V21; fortsätter vid behov under H21	Prefekt, utbildningsansvarig viceprefekt, programkoordinator
19. Rekrytering av nytt programråd	Senast inför V22	Programkoordinator och utbildningsansvarig viceprefekt